

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ЯК БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОЦЕС АДАПТАЦІЇ ДО СУЧАСНИХ БІЗНЕС-УМОВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В роботі розглянуто сутність поняття "розвиток підприємства". Визначено, що глибокі зміни бізнес-середовища породженого впливом багатьох факторів змушують формувати та змінювати підходи до управління підприємством. Розвиток підприємства є незворотним процесом, який забезпечує спонтанні чи керовані переходи від одного неповторного стану до іншого через процес різної природи змін.

Ключові слова: розвиток; управління; форми розвитку підприємства.

Abstract. The work examines the essence of the concept of "enterprise development". It was determined that deep changes in the business environment caused by the influence of many factors force the formation and change of approaches to enterprise management. Enterprise development is an irreversible process that provides spontaneous or controlled transitions from one unique state to another through the process of various nature of changes.

Keywords: development; management; forms of enterprise development.

Глобалізаційні процеси у світовій економіці та швидкозростаючі темпи соціально-економічного розвитку суспільства призводять зміни структури підприємств і організацій та, як наслідок, актуалізують проблему управління ними.

В умовах нестабільного зовнішнього середовища організації змушені постійно змінюватися. Зміна розвитку організацій не лише внаслідок еволюції, але й від впливу ціленаправлених зусиль керівників, тобто внутрішні чинники також сприяють перетворенням.

«Розвиток» у вираженні сутності цього терміна розуміють як процес динамічної зміни глобальних цілей соціально-економічної системи, які зумовлюють її життєдіяльність протягом досить тривалого історичного періоду [1]. Головне в розвитку не кількісні зміни обсягу, а якісні зміни складу, структури, базових характеристик.

Автори О. Ю. Щеглова, О. І. Судакова, І. О. Каширнікова зазначають, що поняття «розвиток підприємства» слід трактувати з точки зору наступних чотирьох аспектів, науково-теоретичний, методологічний, методичний, прикладний. Отже, відповідно до них розвиток підприємства – це:

- сукупність внутрішньо та зовнішньо зумовлених послідовностей переходів підприємства (чи окремих його підсистем) з одного стану відносної стійкості у інший, починаючи від моменту його створення до повного припинення функціонування;
- це постійні зміни структури, функцій, елементів, а також їх окремих властивостей, які дозволяють більш чи менш ефективно функціонувати соціально-економічній системі підприємства за умов динамічного середовища господарювання;
- процес поступової зміни кількісних і якісних характеристик окремих бізнес-процесів і цільової ефективності підприємницької діяльності у цілому;
- постійні зміни (підвищення) цільової ефективності використання основних засобів, оборотних коштів, персоналу, земельних ділянок тощо у короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективах.

Основними ознаками розвитку підприємства є [3]:

- удосконалення (модернізація) основної діяльності, яка носить безповоротний характер;
- націленість на досягнення позитивного результату розвитку діяльності підприємства.

До основних факторів розвитку підприємства відносять наступні:

- неминучість змін устрою підприємства під впливом зовнішніх та внутрішніх умов, але при цьому основна діяльність залишається незмінною;
- зміни, пов'язані з потребами підприємства, суспільства, споживачів;

- розвиток з метою вдосконалення діяльності підприємства, модернізація існуючих структур і технологій;
- відповідність сучасним тенденціям стійкого розвитку, яка включає в себе не тільки економічний розвиток, але соціальний і екологічний. Визнання важливості екологічної складової і перетворення своєї діяльності для мінімізації впливу на навколишнє середовище;
- відповідність сучасним тенденціям в галузі розвитку технологій інноваційного вдосконалення.

Існують наступні види розвитку:

Сталий розвиток – це процес змін, який характеризується стійкістю та стабільністю протягом тривалого періоду часу.

Керований розвиток – це процес кількісних та якісних змін у плановому напрямі, які відбуваються у всіх підрозділах підприємства за допомогою інноваційних інструментів та методів.

Збалансований розвиток – це процес змін якісної інтеграції всіх ресурсів підприємства з метою зростання його ринкової вартості та формування його фінансової стабільності.

Стратегічний розвиток – це напрям підвищення ринкової вартості підприємства, який реалізується за допомогою методів, інструментів управління та стратегій розвитку, з урахуванням впливу факторів середовища та основною метою якого є досягнення стратегічних цілей підприємства.

Організаційний розвиток – це процес змін, у концепцію якого покладено підхід, спрямований на вдосконалення організаційної культури та прийняття управлінських рішень.

В свою чергу управління організаційним розвитком – це поступовий процес вплив на об'єкти задля забезпечення цілеспрямованої зміни параметрів і властивостей основних структуроутворюючих елементів організаційного розвитку на основі використання інструментарію здійснення змін і форм їх реалізації.

Управління організаційним розвитком включає до себе: визначення цілей управління організаційним розвитком, оцінку зовнішніх умов функціонування підприємства, діагностику діючої організаційної структури підприємства, а також оптимізацію ОСП, що взагалі направлено на реалізацію стратегії організаційного розвитку підприємства та оцінку її ефективності. Отже, організаційний розвиток передбачає як зміну структури; задач; технологій виробництва і управління; організаційної культури; персоналу; ефективності роботи організації; ділового іміджу підприємства.

Сучасне успішне управління підприємством повинно враховувати швидкоплинність зовнішнього середовища і базуватися на вмінні керівництва обирати правильний вектор організаційного розвитку. В зв'язку з цим з'являється необхідність перетворення системи управління, яка буде направлена на підвищення ефективності діяльності, підтримання конкурентоздатності і стійкості як підприємства, так і промислового комплексу в цілому.

Отже, необхідність управління організаційним розвитком підприємства обґрунтована наявністю динамічних змін, що відбуваються в сучасних економічних умовах, та їх впливом, часто негативним, на функціонування підприємства як економічної системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Басюк Д. І., Івченко Л. О., Ткачук Н. А., Верес К. О. Оцінка впливу макроекономічних факторів на розвиток готельного господарства в Україні. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2019. Т. 25, №1. С. 33-46
2. Щеглова О. Ю., Судакова О. І., Каширнікова І. О. управління розвитком та функціонуванням виробничо-економічної системи промислових підприємств у сучасних економічних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 19, частина 3. 2018. С. 146 – 150.
3. Хвостіна І. М. Механізм управління розвитком підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. No 1. С. 30–33.

Левіцький Микита Володимирович – студент групи МЗД-22мз факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет

Штовба Олена Валеріївна – канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: olenashtovba@vntu.edu.ua

Levitsky Mykyta – student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: iryinka6598@gmail.com

Shtovba Olena, Docent, PhD, Associate Professor on Management, Economics, and Marketing Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: olenashtovba@vntu.edu.ua